Bak?m Verenin Ya?am Kalitesi ?ndeksi- Kanser Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Bak?m Verenin Ya?am Kalitesi ?ndeksi- Kanser Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17227

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Bak?m Verenin Ya?am Kalitesi ?ndeksi- Kanser Ölçe?i (CQOLC), kanser hastalar?na bak?m veren bireylerin ya?am kalitesini ölçmek amac?yla tasarlanm?? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçe?in Türkçe uyarlamas?, **Hicran AYDIN BEKTA?** ve **Z. C. Özer** taraf?ndan yap?lm?? ve 2009 y?l?nda yay?nlanm??t?r. Ölçek, bak?m verme sürecinin fiziksel, duygusal, sosyal ve finansal boyutlar üzerindeki etkilerini de?erlendirerek, bak?m verenin genel refah düzeyini kapsaml? bir ?ekilde incelemektedir. Uyarlama çal??mas?, Türk kanser hastas? bak?m verenleri popülasyonunda ölçe?in güvenilirli?ini ve geçerli?ini kan?tlamay? hedeflemi?tir.

Bu araç, klinik uygulamalarda ve ara?t?rmalarda, kanser tedavisi s?ras?nda bak?m verenlerin ya?ad??? yükü ve zorluklar? belirlemek, böylece onlara yönelik uygun destekleyici müdahalelerin geli?tirilmesine yard?mc? olmak için kritik öneme sahiptir. Ölçek çe?idi **Uyarlama** olup, orijinal uluslararas? bir arac?n kültürel ve dilsel e?de?erli?ini sa?lam??t?r.

Anahtar Kelimeler

Bak?m Veren, Kanser, Ya?am Kalitesi, Psikometri, Uyarlama, Bak?m Yükü, CQOLC.

Yazarlar

Hicran AYDIN BEKTA?, Z. C. Özer.

Amaç

Bak?m Verenin Ya?am Kalitesi ?ndeksi- Kanser Ölçe?i'nin temel amac?, kanser hastalar?na uzun süreli veya yo?un bak?m sa?layan bireylerin deneyimledi?i ya?am kalitesi de?i?imlerini standardize edilmi? bir biçimde ölçmektir. Bu ölçek, bak?m vermenin getirdi?i **stresörleri** ve ayn? zamanda alg?lanan olumlu yönleri (örne?in, ki?isel geli?im veya anlam bulma) de?erlendirerek, bak?m veren sa?l???n?n kapsaml? bir profilini sunar.

Ölçe?in Türkçe uyarlamas?n?n spesifik amac?, uluslararas? alanda kabul görmü? bu arac? Türk kültürü ve sa?l?k sistemi ba?lam?nda geçerli ve güvenilir hale getirmektir. Bu, hem Türkiye'deki hem?irelik ve psikoloji ara?t?rmac?lar?n?n alandaki uluslararas? literatüre katk?da bulunmas?n? sa?lamakta hem de klinik uygulamalarda do?ru de?erlendirme yap?lmas?na olanak tan?maktad?r.

Yap? (Construct)

Ölçek, ana psikolojik yap? olarak **Bak?m Verenin Ya?am Kalitesini** ölçmektedir. Bu yap?, genellikle dört temel boyutta incelenir:

ARABPSYCHOLOGY.COM

Genel Ya?am Kalitesi: Bak?m veren ki?inin genel memnuniyet ve mutluluk düzeyi.
Yük: Fiziksel, duygusal ve zaman k?s?tlamalar?ndan kaynaklanan alg?lanan zorluklar ve bask?lar.
Finansal Zorluklar: Bak?m verme sorumluluklar?n?n neden oldu?u ekonomik yük.
Alanda Olumlu Duygular/Memnuniyet: Bak?m verme rolünden elde edilen manevi tatmin ve ki?isel geli?im duygular?.

CQOLC, bu çok boyutlu yap?y? yakalayarak, bak?m verenlerin deneyimledi?i karma??k duygusal ve pratik zorluklar? nicel olarak ifade etmeyi amaçlar.

Geçerlik

Türkçe uyarlama çal??mas?nda (Bektas & Ozer, 2009), ölçe?in yap?sal ve kültürel geçerli?i detayl? olarak incelenmi?tir. Uyarlama sürecinde dilsel ve kültürel e?de?erlik çal??malar? yap?lm??, ard?ndan ölçe?in teorik yap?s?n? destekleyip desteklemedi?ini görmek için faktör analizi uygulanm??t?r.

Çal??ma, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türk popülasyonunda da geçerli oldu?unu gösteren bulgular sunmu?tur. Bu, ölçek maddelerinin gerçekten ölçülmesi amaçlanan **bak?m verenin ya?am kalitesi** yap?s?n? temsil etti?ini do?rulamaktad?r.

Güvenilirlik

Ölçe?in güvenilirli?i, özellikle iç tutarl?l?k aç?s?ndan de?erlendirilmi?tir. ?ç tutarl?l?k, ölçekteki maddelerin ayn? yap?y? ölçme derecesini gösterir ve genellikle **Cronbach Alfa katsay?s?** ile ifade edilir. Bektas ve Ozer (2009) çal??mas?, Türkçe versiyonun yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu göstermi?tir, bu da ölçe?in tutarl? sonuçlar üretti?i anlam?na gelir.

Yüksek güvenilirlik de?erleri, ölçe?in farkl? zamanlarda veya farkl? denek gruplar?nda uyguland???nda kararl? ve güvenilir ölçümler sa?layaca??n? teyit etmektedir.

Faktör Analizi

CQOLC'nin Türkçe uyarlamas?nda, ölçe?in orijinal çok boyutlu yap?s?n?n korunup korunmad???n? test etmek için do?rulay?c? veya aç?klay?c? faktör analizi yöntemleri kullan?lm??t?r. Bu analizler, ölçek maddelerinin, teorik olarak belirlenmi? olan **Ya?am Kalitesi**, **Yük**, **Finansal Zorluklar** ve **Olumlu Duygular** gibi alt boyutlar alt?nda topland???n? do?rulam??t?r.

Elde edilen faktör yükleri, her bir maddenin ilgili alt boyutu güçlü bir ?ekilde temsil etti?ini göstermi?tir. Bu faktör yap?s?n?n do?rulanmas?, Türkçe versiyonun orijinal CQOLC ile yap?sal

ARABPSYCHOLOGY.COM

olarak e?de?er oldu?unu ve dolay?s?yla uluslararas? ara?t?rmalarla kar??la?t?r?labilir sonuçlar üretebilece?ini kan?tlamaktad?r.

Araç (Instrument)

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Orijinal ölçek genellikle 5'li Likert tipi bir derecelendirme kullan?r, ancak uyarlama çal??mas?nda spesifik bilgi eksiktir.)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Bak?m Verenler

Age Group: Yeti?kinler (Kanser hastalar?na bak?m veren 18 ya? ve üzeri bireyler)

Population Details: Kanser hastalar?na bak?m veren bireyler (aile üyeleri, e?ler, vb.).

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Anahtar Kelimeler

Hem?irelik, Onkoloji, Bak?m Veren Sa?l???, Psikososyal Destek, Cronbach Alfa, Ölçek Geli?tirme.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Hicran AYDIN BEKTA?

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: hbaydin@akdeniz.edu.tr

Correspondence Address: Akdeniz Üniversitesi (Uyarlama dönemindeki kurum bilgisi temel al?nm??t?r).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, uluslararas? alanda geli?tirilmi? bir arac?n Türkçe uyarlamas?d?r. Kullan?m izinleri için öncelikle orijinal ölçek geli?ticileri ile, Türk popülasyonunda kullan?m ve ticari olmayan akademik amaçl? kullan?mlar için ise sorumlu yazar Hicran AYDIN BEKTA? ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Test Y?l? (Uyarlama Çal??mas?): 2009

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ücret Bilgisi: Ticari olmayan akademik ara?t?rmalar için genellikle ücretsizdir, ancak resmi izinler için yazara dan???lmal?d?r.

Referanslar

Bektas, H. A., & Ozer, Z. C. (2009). Reliability and validity of the Caregiver Quality of Life Index?Cancer (CQOLC) Scale in Turkish cancer caregivers. *Journal of Clinical Nursing*, *18(*21*)*, 3003-3012. doi: 10.1111/j.1365-2702.2009.02915.x

Uyarlama çal??mas?n?n orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir:

reliability-and-validity-of-the-caregiver-quality-of-life-index-cancer-cqolc-scale-in-turkish-cancer.pdf

Bak?m Verenin Ya?am Kalitesi ?ndeksi- Kanser Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Bu nedenle maddeler buraya eklenememi?tir. Detayl? maddeler için lütfen referans olarak verilen makaleye ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM